

**ชื่อเรื่อง** ผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะพัฒนาทักษะการเขียนเชิง  
สร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6  
**The Development of Creative Writing Exercises for  
Students in Mattayomsuksa 6**

**ผู้วิจัย** พุดชา นุสดี

**ปีที่ทำวิจัยเสร็จ** พ.ศ.2551

**ความเป็นมา**

การเขียนเป็นทักษะหนึ่งที่ใช้สื่อความคิดของมนุษย์ให้มีความเข้าใจตรงกัน เป็นพฤติกรรมการถ่ายทอดความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความเข้าใจเรื่องราวต่างๆ เพื่อให้การสื่อสารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องใช้ความสามารถสูง ทั้งนี้เนื่องจากการเขียนเป็นกระบวนการสังเคราะห์ของสมองเป็นการสื่อสารความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร ความคิดกับการเขียนนั้นมีความสัมพันธ์กัน หากปราศจากการคิดก็เขียนไม่ได้ ความคิดจึงเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการเขียน (รุ่งทิพย์ อนุเมธางกูร, 2544: 2)

ภาษาเป็นเครื่องสะท้อนความคิดอ่านของคนเรา ดังนั้นเมื่อเรามีความคิดสร้างสรรค์สิ่งใดสิ่งหนึ่งเราจึงต้องสื่อสารด้วยการพูดหรือการเขียน เพื่อบอกถึงนั้นให้ผู้อื่นเข้าใจหรือรับทราบการถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาอย่างสร้างสรรค์นั้นสามารถพัฒนาหรือส่งเสริมได้ ทั้งนี้ ผู้เรียนที่มีภาษาใช้กว้างขวางมีประมวลคำในการใช้พูด ฟัง อ่าน เขียนมาก ผู้เรียนจะคิดได้กว้างขวางลึกซึ้งและสร้างเสริมความชาญฉลาดสามารถคิดสร้างสรรค์ได้ (กรมวิชาการ, 2545: 8) ความคิดสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะที่มีอยู่ในตัวคนทุกคน และสามารถส่งเสริมคุณลักษณะนี้ให้พัฒนาสูงขึ้นได้ (อารี พันธมณี 2540: 20) ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่ติดตัวมาตั้งแต่เกิดและความคิดสร้างสรรค์สามารถเรียนรู้ได้ ครูผู้สอนสมควรจัดกิจกรรมการสอนให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกความคิดสร้างสรรค์ได้เช่นกัน (สมศักดิ์ ภูวิภาตววรรณ, 2544: 3)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ได้กำหนดขอบเขตของสาระไว้ 5 สาระ คือ การอ่าน การเขียน การฟัง การดู การพูด หลักการใช้ภาษา วรรณคดีและวรรณกรรม จากขอบเขตของทั้ง 5 สาระนั้น จัดได้ว่าทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ยากกว่าทักษะอื่น เนื่องจากการเขียนเป็นการถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด ความต้องการ อารมณ์และประสบการณ์ต่างๆ ของผู้เขียน เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจให้ตรงตามที่ต้องการ โดยใช้สัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อสื่อความ จะเห็นได้ว่ากระบวนการทางความคิดและความสามารถในการใช้ภาษา เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กันอย่างแยกไม่ได้ ทักษะการเขียนเป็นทักษะอย่างหนึ่งที่ใช้สื่อความคิด ในการสื่อความคิดนั้น นักเขียนควรถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาเขียนได้อย่างสร้างสรรค์ ครูทุกคนสามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ได้โดยเสรี ซึ่งการสอนเขียนที่ส่งเสริมการพัฒนาความคิดได้มาก คือ การสอนเขียนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เพราะการสอนเขียนเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์เป็นการฝึกทักษะการคิดเพื่อพัฒนาสมรรถภาพทางการเขียนของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น เป็นการเขียนซึ่งมีลักษณะของการคิดริเริ่มและมีอิสระในการแสดงความคิดโดยผู้เขียนจะใช้จินตนาการและประสบการณ์ของตนมาเชื่อมโยงความคิดในการเขียน (วิภารัตน์ ผลบุญญกุล, 2547: 1-2)

นอกจากนั้นแล้ว หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 มีจุดมุ่งหมายที่ต้องการให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียน รักการอ่าน รักการเขียน และรักการค้นคว้า (กรมวิชาการ, 2544: 4) ดังนั้น การเขียนเชิงสร้างสรรค์จึงได้เข้ามามีบทบาทสำคัญต่อการศึกษา เพราะเป็นการพัฒนาสมรรถภาพทางการคิดและการเขียนของผู้เรียน และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการเขียนถ่ายทอดความคิด การแสดงออก ความรู้สึก จินตนาการ และประสบการณ์ต่างๆ ที่มีอยู่ออกมาในทางสร้างสรรค์อย่างอิสระเสรี โดยการถ่ายทอดออกมาเป็นภาษาเขียน การเขียนช่วยให้ผู้เรียนได้ถ่ายทอดความคิดระบายนามณ์ตามธรรมชาติที่มีอยู่ในตัว ทำให้เกิดความเพลิดเพลินชื่นชมในศิลปะ ซาบซึ้งในภาษา รวมถึงการปรับตัวทางอารมณ์และสังคมได้อย่างดี (นิจ จันทร้มล, 2535: 1-2 ) จึงนับได้ว่าการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ควรจะต้องปลูกฝังส่งเสริมและพัฒนาให้กับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับสาระการเรียนรู้และมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย สาระที่ 2 : การเขียนมาตรฐาน 2.1 คือ การใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่างๆ เขียนรายงาน ข้อมูลสารสนเทศและรายงาน การศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นที่ 4 ( ม.4 – ม.6 ) ได้เน้นการเขียน เรียงความ ย่อความ เขียนอธิบาย ชี้แจง เขียนโน้มน้าวใจเขียนแสดงทรรศนะ เขียนบันทึก เขียนสารคดี เขียนเชิงสร้างสรรค์ และเขียนเชิงวิชาการ ใช้กระบวนการเขียนพัฒนางานเขียน (กรมวิชาการ, 2546: 7)

การเรียนการสอนภาษาไทยที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบัน การเขียนเชิงสร้างสรรค์ยังไม่ได้ได้รับการส่งเสริมหรือพัฒนาไปเท่าที่ควรเห็นได้จากผลการประเมินมาตรฐานการศึกษาของกรมวิชาการและหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับต่ำ ด้วยเหตุผลที่เกิดความรู้สึกลัวว่าการเขียนนั้นเป็นเรื่องยากเกินความสามารถ ไม่ทราบว่าจะเขียนอะไร เขียนอย่างไร จะเริ่มเขียนส่วนใด จึงเขียนไม่ได้ ลำบากใจในการเขียน (พรทิพย์ ประกายแก้ว, 2543: 3) การสอนของครูส่วนใหญ่เน้นการสอนแบบครูเป็นศูนย์กลาง การสอนเขียนเป็นการสอนแบบมีกฎเกณฑ์ เน้นการจำและเข้าจำปัญญามากกว่าเน้นความคิดสร้างสรรค์ที่เป็นพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ขาดการกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะทั้งด้านการคิดและการเขียนเท่าที่ควร ขาดเทคนิคการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน (มานัส กิจเกิด, 2545: 3) รวมทั้งขาดสื่อการเรียนที่จะกระตุ้นและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ให้ผู้เรียนได้รับรู้แล้วเกิดความคิด อารมณ์ ความรู้สึก เกิดจินตนาการ พร้อมทั้งรวบรวมความคิดเหล่านั้นให้เข้ารูปเข้ารอยออกมาเป็นภาษาเขียน

ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนขาดความคิดสร้างสรรค์ในการเขียนบทร้อยกรอง เรียงความ บทความ สารคดี และเรื่องสั้น ซึ่งการเขียนเชิงสร้างสรรค์เป็นงานเขียนที่เกิดจากความคิดสร้างสรรค์ที่มีอยู่ในตัวทุกคน สามารถพัฒนาและส่งเสริมให้มีเพิ่มขึ้นในตัวของผู้เรียนได้ไม่ยาก โดยอาศัยสื่อการเรียนที่เหมาะสมกับนักเรียนเป็นสิ่งเร้า กระตุ้น และส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์

แบบฝึกเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการฝึกทักษะการเขียนของนักเรียน และการฝึกนั้นควรจะมีหลายๆ แบบ เพื่อนักเรียนจะได้ไม่เบื่อ แบบฝึกนั้นนอกจากจะเป็นเครื่องมือสำคัญต่อการเรียนทักษะทางภาษาของนักเรียนแล้ว ยังมีประโยชน์สำหรับครูผู้สอนในการสอน ทำให้ทราบพัฒนาการทางทักษะนั้นๆ ของนักเรียน และเห็นข้อบกพร่องในการเขียน ซึ่งจะได้แก้ไขปรับปรุงได้ทันท่วงที อันมีผลทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการเขียน (เหมพรรณ ณ โทษะ, 2549: 51) การฝึกโดยใช้แบบฝึกก็เป็นการจัดสภาพการณ์เพื่อให้ผู้ฝึกเปลี่ยนพฤติกรรมจนสามารถปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากแนวคิดและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้สร้างแบบฝึกทักษะเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ขึ้น ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรอง เป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้นักเรียนได้เกิดความคิดเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เกิดจินตนาการ สนุกสนาน เกิดความเพลิดเพลิน และเกิดความพร้อมที่จะถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นภาษาในรูปของการเขียนเชิงสร้างสรรค์ได้อย่างมีคุณภาพ

### **แนวคิดทฤษฎี**

แนวคิดเกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้น กรรณิการ์ พลยุทธ์ (2541: 26) กล่าวว่า อาจเป็นเรื่องธรรมดาของคน สัตว์ สิ่งแวดล้อมหรือเรื่องราวที่แปลกไปจากธรรมชาติ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อสื่อสารระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่านให้เข้าใจตรงกัน พรทิพย์ ประการแก้ว (2543: 16) ได้กล่าวเช่นเดียวกันว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์นั้นจะถ่ายทอดการเขียนออกมาด้วยถ้อยคำที่สละสลวย โดยมีได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น น่าสนใจ มีประโยชน์ จิรภรณ์ เดชนาเกร็ด (2549: 15) กล่าวว่า การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นทักษะการสื่อสารโดยการเขียน เพื่อถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เขียนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น ความคิดที่ถ่ายทอดออกมานั้น เป็นความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ น่าสนใจ เป็นงานเขียนที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ส่วนภาษาที่ใช้นำเสนอสมควรถูกต้อง เหมาะสม สละสลวย เพื่อจะถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจสาระ ความรู้สึก อารมณ์ของผู้เขียน รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์งานเขียนที่มีคุณค่า เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

การเขียนเชิงสร้างสรรค์ เป็นทักษะการสื่อสารโดยการเขียนเพื่อถ่ายทอดความคิด จินตนาการ ความรู้สึก ประสบการณ์ของผู้เขียนเอง โดยมีได้ลอกเลียนแบบผู้อื่น ความคิดที่ถ่ายทอดออกมานั้น เป็นความคิดริเริ่ม แปลกใหม่ น่าสนใจ เป็นงานเขียนที่มีเอกลักษณ์ของตนเอง ส่วนภาษาที่ใช้นำเสนอสมควรถูกต้อง เหมาะสม สละสลวย เพื่อจะถ่ายทอดให้ผู้อ่านเข้าใจสาระ ความรู้สึก อารมณ์ ตามผู้เขียน รวมทั้งสามารถสร้างสรรค์งานเขียนที่มีคุณค่า เพื่อประโยชน์ต่อตนเองและสังคม

### **วัตถุประสงค์**

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน และกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน

### **สมมุติฐานการวิจัย**

ผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มทดลอง สูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

### **วิธีดำเนินการวิจัย**

#### **ประชากร**

ประชากรที่ศึกษาและขอบเขตการวิจัยคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนขลุ่ยระนาดวิทยาคม จังหวัดจันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 4 ห้องเรียน กลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 44 คน

#### **กลุ่มตัวอย่าง**

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชลราษฎรดิษ จังหวัด จันทบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 เลือก 2 ห้องเรียน จาก 4 ห้องเรียน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ห้องที่เลือกมามีนักเรียนจำนวน 41 คน และ 44 คน ใช้เป็นกลุ่มทดลอง 1 ห้องเรียน จำนวน 41 คน เป็นกลุ่มควบคุม 1 ห้องเรียน จำนวน 44 คน

### **ตัวแปรที่ศึกษา**

ตัวแปรอิสระคือ แบบฝึกเสริมทักษะจำนวน 5 เล่ม ได้แก่ เล่มที่ 1 การเขียนเรียงความ เล่มที่ 2 การเขียนบทความ เล่มที่ 3 การเขียนสารคดี เล่มที่ 4 การเขียนเรื่องสั้น เรื่องที่ 5 การเขียนร้อยกรอง

ตัวแปรตามคือ

1. ประสิทธิภาพของแบบฝึกเสริมทักษะ
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. ความคิดเห็นที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะ
4. ผลการเขียนเชิงสร้างสรรค์

### **เครื่องมือ**

เครื่องมือในการทดลองครั้งนี้ ได้แก่

1. แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ จำนวน 5 เล่ม
2. แบบสอบถามความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์
4. ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

### **การรวบรวมข้อมูล**

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่

1. แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการเขียนเชิงสร้างสรรค์ วัดเนื้อหาความรู้ด้านการเขียนเชิงสร้างสรรค์ แบบประเมินการเขียนเล่มที่ 1 การเขียนเรียงความ เล่มที่ 2 การเขียนบทความ เล่มที่ 3 การเขียนสารคดี เล่มที่ 4 การเขียนเรื่องสั้น เรื่องที่ 5 การเขียนร้อยกรอง
2. แบบสอบถามแสดงความเห็นที่มีต่อแบบฝึกเสริมทักษะ แบบสอบถามการใช้แบบฝึกเสริมทักษะพัฒนาการเขียนเชิงสร้างสรรค์
3. แบบประเมินการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
4. แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

### **การวิเคราะห์ข้อมูล**

รายงานการวิจัย เรื่อง ผลการใช้แบบฝึกเสริมทักษะพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 การสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ตรวจสอบคุณภาพเบื้องต้นของแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมโดยใช้แบบประเมินเนื้อหาของแบบฝึกหัดค่าเฉลี่ยดัชนีความสอดคล้อง ( IOC ) และทดลองใช้กับกลุ่มขนาดเล็ก

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเขียนเชิงสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดำเนินการโดยใช้สถิติ t - test independent เปรียบเทียบระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

### **สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ**

นักเรียนกลุ่มทดลองที่ศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนเชิงสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ไม่ได้ศึกษาแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งสนับสนุนสมมุติฐานข้อที่ 1

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นประโยชน์ในการเรียนการสอนและศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ผู้สอนควรศึกษาลักษณะและการใช้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ให้มีความรู้ความเข้าใจอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อจะได้นำไปใช้ให้ถูกต้องอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผู้สอนควรนำแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ไปใช้กับระดับชั้นที่เหมาะสม เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพแก่ผู้เรียนอย่างสมบูรณ์
3. เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้สอนในการสร้างกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเขียนเชิงสร้างสรรค์ต่อไป

### **ประโยชน์ของงานวิจัย**

1. ได้แบบฝึกเสริมทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพ
2. เป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
3. นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง